

Balkanska vojna, Srbija in Avstro-Ogrska.

Mirovna pogajanja doslej brezuspešna. — Velevlasti za avstro-ogrsko stališče. — Srbsko divjanje. — Rumunske zahteve. — Splošni položaj.

V splošnem se položaj tudi čez praznike ni mnogo spremenil, čeprav se govori veliko o pojenjanju napetosti in vojne nevarnosti. Mirovna pogajanja v Londonu, ki se jih je pozdravilo s tako velikimi upi, niso dovedla do nikakoršnega cilja. Adrianopel je prepirna točka. V kolikor se boji nadaljujejo, so za Turke uspešni. Grkom se v okolici trdnjave Janina prav slabo godi. Najžalostnejšo vlogo pa igrajo Črnogorci, ki pravzaprav nobenega uspeha dosegli niso. Skutari je še vedno v turških rokah. Turčija se sploh za nadaljne boje pripravlja. Pred Tsataldžo je zbrala veliko in krepko armado, s katero hoče v slučaju potrebe boj odločno nadaljevati. Kar se Srbije tiče, ki tvori še vedno pravo gnezdo evropskega vznemirjenja, vpijejo njeni grehi naravnost od neba. Boga naj hvali Srbija, da ima za soseda Avstro-Ogrsko; kajti vsaka druga država bi že davno z bajonetom srbske predizneže pomirila. Srbsko izzivanje traja tudi zdaj naprej, ko so se vse evropske velevlasti za naše stališče izjavile. Neposredno vojne nevarnosti zdaj za Avstro-Ogrsko ni. Ali — vsak hip se zna položaj zopet spremeniti. V naslednjem podamo nekaj važnih poročil.

Mirovna pogajanja.

Mirovna pogajanja med Turčijo in balkanskimi državami, ki se vsršijo v Londonu, niso imela doslej prav nobenega uspeha. Dobri nasveti velevlasti ne vplivajo prav nič in vsak dan se pričakuje, da se mirovna pogajanja razbijejo ter da krvavi boji na Balkanu zopet nanovo izbruhnajo. Nasprotja so ravno prevelika. Balkanska zveza bi najraje vse pogoltnila. Turčija zopet pa se opira na dejstvo, da njene glavne trdnjave še niso zavzete in da je ob Tsataldži zbrala krepko, zdravo armado, ki se zamore lahko z nasprotniki meriti. Glavno točko spora tvori trdnjava Adrianopel, ki jo Bulgari še niso premagali, katero pa hočejo na vsak način za-se pridobiti. Turčija pa hoče Adrianopel pod vsakim pogojem obdržati. Kakor rečeno bode treba še mnogo mešetarnjenja in mnogo ponehanja od obeh strani, predno zasije težko prizadetim narodom na Balkanu zvezda miru.

Nadaljni boji.

Grki, ki se na lastno pest proti Turčiji naprej borijo, nimajo pri temu mnogo sreče. V bojih okoli trdnjave Janina so bili parkat hudo tepeni in z velikimi žrtvami nazaj vrženi. Ako bi se mir kmalu ne sklenil, zamogla bi Grkom huda presti. Tudi na morju nimajo sreče, kajti vse dosedanje praske s turško mornarico so končale za Grke neugodno.

Saloniki.

Bulgari in Grki se še vedno pripravljajo, kdo je Saloniki prvi zasedel in čemu naj spada. Medtem je pa skoraj gotovo, da bode ostal pristan Saloniki mednarodni, torej trgovini vseh držav ednakomerno pristopen in da si bodo morali ravno tako Grki kakor Bulgari pod nosom obrisati.

Albanci zoper Srbe.

„Reichspost“ poroča: Kruto ravnanje srbskih vojakov proti Albancem povzročilo je tudi med katoliškimi Albanci hudo sovraštvo. Turki niso nikdar tako zverinsko divjali kakor Srbi. Srbski vojaki nastopajo kakor čete morilcev in so pobili kar cele vasi. To je začetno albansko omamljenost premagalo in po celi deželi se širi zopet bojno razpoloženje. V gore pobegnili Albanci se zdaj povsod dvigajo zoper brezsrčne srbske zatiralce. Že so se pričeli boji; Albanci hočejo srbske vojaške oddelke od vseh zvez odtrgati in potem uničiti. Izvršilo se je že mnogo napadov na srbske oddelke in Srbi so pridobili že težke izgube. Srbski vojaki v Durazzu in Alessio, katerih je le par sto, se bodo morali kmalu braniti proti Albancem. Črnogorci so

pred komaj 3 meseci Molisore na pomoč klicali; zdaj jih psujejo z besedo „lazmani“; a kmalu bodo njih sovraštvo čutili. Vkljub srbski pomoči zamorejo se Črnogorci že danes komaj ubraniti turških napadov. Ako bi jim zdaj še Malisori v hrbet padli, bi bil položaj za Črnogorce obupen. Baje hočejo vsled tega zopet poskusiti trdnjavo Skutari zavzeti, to pa s srbsko pomočjo. Ali brčkone bode turška posadka v Skutari Črnogorce in Srbe premagala.

Srbi ob morju.

Kakor znano, so zasedli Srbi albanski pristan Durrazo, čeprav ne bode to mesto nikdar njih last. Srbskim vojakom v Durazzu zapoveduje „general“ Popović, eden poglavitnih kralje-morilcev, ki ga je moral revolverski Peter po zverinskem umoru kralja Aleksandra iz armade odsloviti, ki pa je zdaj zopet nazaj sprejet in igra veliko vlogo. Ta človek, katerega roke so od krvi lastnega kralja omadeževane, izjavil je zdaj v listih, da on in njegovi vojaki ne bodo zapustili Durazza, pa če bi jim to tudi lastna srbska vlada zapovedala. Nesramnost teh groženj je očitna in par avstrijskih bajonetov bi pač napravilo tega morilca ponižnejšega. — Tudi v ostalem se vede srbska soldateska v Durazzu prav ošabno. Tako so n. pr. Srbi kapitanu tamošnjega italijanskega parnika prepovedali izkrcanje. Italijanska vlada se je obrnila do srbske vlade in je prav odločno pojasnilo zahtevala. Izgredom podivjane srbske soldateske bi se moralo pač že enkrat konec napraviti.

Srbske grozovitosti.

Angleški list „Daily Telegraph“ dviga hude obtožbe proti srbski armadi. Srbi so med Kumanovo in Skubom čez 3000 oseb pomorili, pri Pristini pa celo čez 5000 oseb. Pri temu niso umori nad Arnavti niti računani. Ti ljudje niso padli v vojski. Srbi so moze pomorili v navzočnosti njih žena in otrok. Ženske so morale gledati, ko so Srbi njih otroke klali. Kar iz dolgočasje so klali. Ob cesti od Djakovice stojijo na obeh straneh vislice z umorjenimi domačini. In za te srbske morilce se navdušujejo naši slovnski „katoliški“ listi! Pomisliti se mora, da je omenjeni angleški list prijatelj Srbov in nasprotnik Avstrije; a vkljub temu ne more zatajiti srbska zločinstva.

Srbska hujskarija proti Avstro-Ogrski.

Srbsko časopisje je še vedno polno sovraštva proti Avstro-Ogrski. Tako piše „Mali žurnal“: „Ako bode Avstrija naprej tako nastopala, da hoče naše brate za pridobljeno oropati, potem se mora Avstriji pest pokazati!... Srbija sama zamore boj proti Avstriji začeti in vrže lahko Avstrijo ob tla“ (? mislimo, da se Srbi nekaj motijo! op. ur.). — V merodajnih srbskih krogih so na stališču, da Srbija vojske proti Avstro-Ogrski sedaj ne more pričeti, ampak da bode potem, kadar bode gospodarsko zopet okrepcana, našo monarhijo napadla. Tako piše srbska „Politika“: „Nam bi zdaj vojska z Avstrijo ne bila prijetna, ker smo zdaj oslabljeni. Opraviti imamo zdaj sami s seboj. V miru se moramo gospodarsko okrepcati. Šele potem bomo svoje zahteve ponovili in uresničili. Balkanska zveza ostala bode tudi po vojski in tozadevne pogodbe so že izdelane, tako da jih je treba le še podpisati.“ (Z drugimi besedami: Avstrija, počakaj, da bomo mi Srbi močni, potem te napademo! op. ur.)

Srbske priprave.

Vkljub temu, da je vojna napetost vsaj deloma ponehala, rožlja Srbija še vedno s svojo sabljico. Zda je poklicala zadnje rezerve pod orožje, tako da je zdaj v Srbiji vso moško prebivalstvo od 17. do 60. leta privojakih. Srbija naroča

tudi orožje, municijo, uniforme in obuvala v inozemstvu. Gotovo je, da bode sedanja vojna Srbijo popolnoma izzemala in izsesala. Med oficirji se poleg tega še nezadovoljnost pojavlja. Ti oficirji, med katerimi imajo nekdanji kralje-morilci zdaj prvo besedo, bi najraje Avstro-Ogrsko napadli. Pa jim bode grozde menda le prekislilo.

Od Rumunske.

Rumunska zastopa mirnim ali odločnim poton svoje interese, ki jih ima neoporekano na Balkanu. Prestolni govor kralja Karola je izražal sicer miroljubnost te naše zaveznice, ali obenem je vendar tudi jako glasno povedal, da je Rumunska tudi glede svoje izborne armade na vsak slučaj pripravljena. Zbornica je sprejela ednoglasno in z velikim navdušenjem nove vojaške kredite v svoti 151 milijonov. — Rumunska je baje bulgarski vladi sporočila, da morajo biti njene zahteve kmalu in še pred sklenjenim mirom na Balkanu rešene. — 150.000 na Srbskem živčih Rumuncv se je s posebnim spisom pritožilo v rumunski zbornici čez gorastna zatiranja od strani Srbov. Rumunci na Srbskem niti v svojem materinem jeziku govoriti ne smejo; njih otroci morajo sprejeti srbska imena; rumunske cerkve in šole se zatira. V Bukarestu se zahteva, da prizna Srbija Rumuncem isto ednakopravnost in pravico, kakor jo imajo Srbi na Rumunskem. — Rumunska je svoje zahteve bulgarski vladi že predložila. Ta se jih ni upala odkloniti, vendar pa skuša celo zadevo zavlačiti. Na Rumunskem raste vsled tega razburjenje. Poroča se, da bode Rumunska še enkrat odločno jasni odgovor zahtevala. Ako bi bulgarska vlada ne ugodila, prekoračila bi rumunska armada bulgarsko mejo in si z orožjem vzela tiste pokrajine, katere zahteva. Rumunska je na vse pripravljena. Pomisliti je, da so Bulgari Rumunski mnogo hvale dolžni, ne samo zaradi tega, ker je bila v tej balkanski vojni neutralna, pač pa tudi zato, ker je sploh Rumunska l. 1877 Bulgarijo od turškega jarma rešila.

Velevlasti za Avstrijo.

Na londonski konferenci zastopnikov evropskih velevlasti se je v principu sprejelo sklep, ki se krije z avstro-ogrskim stališčem glede Srbije. Velevlasti so namreč za neodvisnost Albanije in protipridobitvi srbskega pristana v adriatičnem morju. Pač pa priporočajo, da se dovoli Srbiji trgovinske zveze z Adrijo. To stališče je Avstro-Ogrska že od vsega začetka zavzemala. Velevlasti priporočajo torej Srbiji ravno tisto, kar ji je naša monarhija že pred meseci priporočala. Zda se bode Srbija pokorila splošni želji. Seveda je še celo kopico drugih vprašanj rešiti, predno se vso nevarnost odpravi.

Otvoritev prodajalne.

Usojam si cenj. prebivalstvu okolice Ptujja naznaniti, da sem otvoril

v Ptujju, Färbergasse 11

prodajalno za la šivalne stroje, kolesa, motorje, godbene automate in vse k temu spadajoče predmete, ter delavnico za popravila za šivalne stroje in kolesa, za napravo domačih telegrafov in vseh v stroko spadajočih del.

Vsled dolgoletne prakse v tej stroki in dela v prodajalni moje matere sem v položaju, vsem zahtevam najsolidnejše odgovarjati. Postrežba re- elna, cene nizke.

Z velespoštovanjem

1078

VALERIAN SPRUSCHINA, mehanik Ptuj, Färbergasse 11.